

MEYVE ve BAĞ ZARARLILARI

Prof. Dr. Nedim UYGUN
(Emekli Öğretim Üyesi)
Çukurova Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. M. Rifat ULUSOY
Çukurova Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. İsmail KARACA
Süleyman Demirel
Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Bitki Koruma Bölümü

Doç. Dr. Serdar SATAR
Çukurova Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Bitki Koruma Bölümü

© 2013 **AKADEMİSYEN KİTABEVİ**

Yayın Dağıtım ve Pazarlama Ltd. Şti.

Halk sk. 5/A Yenişehir/ANKARA

Tel: 0312 431 16 33

www.akademisyen.com

Meyve ve Bağ Zararları

Yazarlar:

Prof. Dr. Nedim UYGUN

Prof. Dr. M. Rifat ULUSOY

Prof. Dr. İsmail KARACA

Doç. Dr. Serdar SATAR

ISBN: 978-605-464-930-3

DOI: 10.37609/akya.1721

Bu kitabın yayın hakkı **AKADEMİSYEN KİTABEVİ**'ne aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarın ve yayıncısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz. Yazıların içerikleri yazarı bağlamaktadır.

Dağıtım Adresi

Akademisyen Kitabevi

Halk sk. 5/A Yenişehir/ANKARA

Tel: 0312 431 16 33

www.akademisyen.com

Yayın Koordinatörü : Yasin DİLMEN

Mizampaj : Kerem ACAR

Kapak : Kerem ACAR

Baskı : Özyurt Matbaacılık

ÜÇÜNCÜ BASKININ ÖNSÖZÜ

Tarımın ana hedefi, birim alandan bol ve kaliteli ürün almaktır. Bunu sağlamak için kaliteli tohum, iyi toprak işleme, sulama, gübreleme vb. bir çok yetiştiricilik işlemle rinin zamanında ve usulüne göre yapılması gerekir. Ancak, bu işlemler sonucunda ürün ne kadar artırılırsa artırılırsın bilinçli bir mücadele yapılmadığı sürece ürünün önemli bir bölümü zararlılar, hastalıklar ve yabancı otlar nedeniyle kayba uğramaktadır. Bu ürün kaybına neden olan etmenlere karşı başarılı bir mücadele yapabilmek için bunların tanınmaları, yayılışları, biyolojileri, ekolojik istekleri, davranışları, bitkinin hangi organlarında ne tür zarar oluşturdukları ve doğal düşmanlarının bilinmesinde zorunluluk vardır.

Bu amaçla daha önce basılmış olan ve sebze, meyve ve bağ zararlılarını kapsayan **“Bahçe Bitkileri Zararlıları”** ders kitabı **“Sebze Zararlıları”** ve **“Meyve ve Bağ Zararlıları”** olarak ayrı ayrı tekrar ele alınmıştır. Sebze Zararlıları ders kitabının birinci baskısı 1998, ikinci baskısı 2000, üçüncü baskısı 2002 ve dördüncü baskısı ise 2006 yılında yapılmıştır. Meyve ve Bağ zararlılarının anlatıldığı bu kitabın birinci baskısı 2002 ve ikinci baskısı ise 2006 yılında gerçekleştirilmiştir. Üçüncü baskısı olacak bu kitapta zararlılar meyve gruplarına göre sistematik bir düzen içerisinde incelenmiştir. Kitabın hazırlanmasında yerli ve yabancı bir çok kaynaktan yararlanılmıştır. Zararlıların değişik biyolojik dönemleri ve zarar şekilleri renkli olarak verilmek suretiyle daha iyi anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır. Tüm bunlara rağmen kitapta bir takım eksikliklerin olabileceğinin de farkındayız. Bu eksikliklerin giderilmesinde tüm eleştirilere açık olduğumuzu ve bu eleştirileri minnetle karşılayacağımızı önceden belirtmek isteriz.

Asıl olarak, Ziraat Fakültesi öğrencileri için hazırlanan bu kitabın meslektaşlarımıza ve üreticilerimize de yararlı olacağına inanıyoruz. Kitabın içindeki resimlerin bir kısmı değişik konularda çalışan araştırmacıardan alınmış olup, bunların ad ve adresleri kaynaklar bölümünün son sayfasında yer almaktadır. Kendilerine ve ayrıca kitabın ilk baskısından bu yana basım düzeltmelerinde yardımcı olan bugünkü ünvanları ile Yrd. Doç. Dr. Gonca VATANSEVER, Yrd. Doç. Dr. Derya ŞENAL, Zir. Yük. Müh. Mehmet ŞİMŞEK, Zir. Yük. Müh. Yaşar Mutlu TÜRKMEN, Zir. Müh. Ural CANBOLAT, Zir. Müh. Volkan GÜLPINAR, Zir. Müh. Serpil DEMİR ve değerli öğrencimiz Veysel Ömre TAYFUR’a teşekkür ederiz.

Adana, 2013

Prof. Dr. Nedim UYGUN

Prof. Dr. M. Rifat ULUSOY

Prof. Dr. İsmail KARACA

Doç. Dr. Serdar SATAR

İLK BASKININ ÖNSÖZÜ

Tarımın ana hedefi, birim alandan bol ve kaliteli ürün almaktır. Bunu sağlamak için kaliteli tohum, iyi toprak işleme, sulama, gübreleme vb. bir çok yetiştiricilik işleminin zamanında ve usulüne göre yapılması gerekir. Ancak, bu işlemler sonucunda ürün ne kadar artırılsa artırılsın bilinçli bir mücadele yapılmadığı sürece ürünün önemli bir bölümü zararlılar, hastalıklar ve yabancı otlar nedeniyle kayba uğramaktadır. Bu ürün kaybına neden olan etmenlere karşı başarılı bir mücadele yapabilmek için bunların tanımları, yayılışları, biyolojileri, ekolojik istekleri, davranışları, bitkinin neresinde ne tür zarar oluşturdukları ve doğal düşmanlarının bilinmesinde zorunluluk vardır.

Bu amaçla daha önce basılmış olan ve sebze, meyve ve bağ zararlılarını kapsayan **“Bahçe Bitkileri Zararlıları”** ders kitabı **“Sebze Zararlıları”** ve **“Meyve ve Bağ Zararlıları”** olarak ayrı ayrı tekrar ele alınmıştır. Sebze Zararlıları ders kitabının birinci baskısı 1998 ve ikinci baskısı ise 2000 yılında yapılmıştır. Meyve ve Bağ zararlılarının anlatıldığı bu kitapta ise zararlılar meyve gruplarına göre sistematik bir düzen içerisinde incelenmiştir. Kitabın hazırlanmasında yerli ve yabancı bir çok kaynaktan yararlanılmıştır. Zararlıların değişik biyolojik dönemleri ve zarar şekilleri verilmek suretiyle daha iyi anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır. Tüm bunlara rağmen kitapta bir takım eksikliklerin olduğunun da farkındayız. Bu eksikliklerin giderilmesinde tüm eleştirilere açık olduğumuzu ve bu eleştirileri minnetle karşılayacağımızı önceden belirtmek isteriz.

Asıl olarak, Ziraat Fakültesi öğrencileri için hazırlanan bu kitabın meslektaşlarımıza ve üreticilerimize de yararlı olacağına inanıyoruz. 3. baskı için de yazılacak kitabın hazırlanmasında emeği geçen Ar. Gör. Gonca VATANSEVER, Ar. Gör. Derya ŞENAL ve Ziraat Mühendisi Yaşar Mutlu TÜRKMEN 'e yürekten teşekkür ediyoruz.

Adana, 2002

Prof. Dr. Nedim UYGUN

Doç. Dr. M. Rifat ULUSOY

Prof. Dr. İsmail KARACA

YAZARLAR

Prof. Dr. Nedim UYGUN

1 Ocak 1939 tarihinde Mersin-Arslanköy’de doğmuş olan Prof. Dr. Nedim UYGUN, 1962 yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirmiş, 1970 yılında Almanya’da doktorasını tamamlamış, 1975’de Çukurova Üniversitesinde Doçent, 1981’de aynı Üniversitede Profesör, 2006 yılında da emekli olmuştur. 2002 Yılında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası “**Bilim Ödülü**”nü kazanmıştır.

Bu akademik süreç içerisinde 17 Yüksek Lisans ve 18 Doktora olmak üzere 35 bilim adamı yetiştirmiş, TÜBİTAK, DAAD, NATO ve FULBRIGHT’ın doktora sonrası araştırma bursları ile Avusturya, Almanya ve ABD’de Entomolojinin değişik konularında araştırmalar yapmış, birçok bilimsel toplantının düzenleme ve bilim kurulu başkanlığını üstlenmiş, bu bilimsel çalışmalarının ürünü olarak da 221 eser vermiş ve bunlardan 48’i “Science Citation Index” de taranan dergilerde yayımlanmıştır.

Akademik faaliyetlerinin yanında ayrıca, 16 yıl Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcılığı; 8 yıl Entomoloji Anabilim Dalı Başkanlığı; 9 yıl Bölüm Başkanlığı ve 2 dönem de Ziraat Fakültesi Dekanlığı gibi idari görevlerde bulunmuştur.

Dört ulusal ve iki uluslar arası meslek derneğinin üyesi olan Nedim UYGUN “**Türkiye Biyolojik Mücadele Derneği**” nin kuruculuğunu yapmış ve 2000 yılından bu yana da başkanlığını yürütmektedir.

Prof. Dr. Mehmet Rifat ULUSOY

10 Kasım 1964 tarihinde Niğde/Ulukışla – Darboğaz’da doğmuş olan Prof. Dr. M. Rifat ULUSOY, 1986 yılında Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirmiş, 1994 yılında doktorasını tamamlamış ve aynı yıl içerisinde Yrd. Doç. Dr. olarak Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümünde Öğretim Üyesi olmuştur. Dr. ULUSOY, 1996’da Doçent ve 2002’de aynı Üniversitede Profesörlüğe yükselmiştir.

Bu akademik süreç içerisinde 12’si Yüksek Lisans ve 7’si Doktora olmak üzere toplam 19 bilim adamı yetiştirmiştir. Aynı zamanda, 1’ yurtdışı, 4’ü DPT, 10’u TÜBİTAK ve 20’si BAP (ÇÜ Bilimsel Araştırma Birimi) olmak üzere toplam 45 projede yürütücü ve yardımcı araştırmacı olarak görev almıştır. Bu projelerinden toplam 142 bilimsel makale üretmiş olup, bu yayınlardan 29’u “Science Citation Index” de taranan dergilerde yayımlanmıştır.

Akademik faaliyetlerinin yanında ayrıca, 6 yıldır Ç.Ü. Rektör Yardımcılığı; 3 yıl Entomoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ve 5 ay gibi kısa bir sürede Bölüm Başkanlığı gibi idari görevlerde bulunmuştur.

Üç ulusal ve bir de uluslar arası meslek derneğinin üyesi olan M. Rifat ULUSOY evli olup, bir erkek ve bir kız babasıdır.

Prof. Dr. İsmail KARACA

17 Eylül 1956 tarihinde Kütahya-Simav'da doğmuş olan Prof. Dr. İsmail KARACA, 1981 yılında Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesini bitirmiş, 1990 yılında Çukurova Üniversitesinde doktorasını tamamlamış, 1995'de Çukurova Üniversitesinde Doçent, 1999'da aynı Üniversitede Profesör olmuştur.

Bu akademik süreç içerisinde 5 Yüksek Lisans ve 2 Doktora olmak üzere 7 bilim insanı yetiştirmiş, Hollanda Hükümeti'nden aldığı burs ile Hollanda'da düzenlenen ve 3.5 ay süren "Plant Protection" kursuna katılmış ve British Council'ından aldığı burs ile British Museum (İngiltere)'de Kabuklubitlerin parazitoitlerinin teşhisi konusunda çalışmış, bilimsel toplantıların düzenleme ve bilim kurulu üyeliklerini üstlenmiş, bu bilimsel çalışmalarının ürünü olarak da 124 eser vermiş ve bunlardan 11'i "Science Citation Index" de taranan dergilerde yayımlanmıştır.

Akademik faaliyetlerinin yanında ayrıca, 4 yıl Süleyman Demirel Üniversitesi. Ziraat Fakültesi Dekanlığı ve aynı üniversitede 4 yıl da Rektör Yardımcılığı gibi idari görevlerde bulunmuş, 2008 yılından bu yana da aynı kurumda Bölüm Başkanlığını sürdürmektedir.

İki ulusal ve bir uluslar arası meslek derneğinin üyesi olan İsmail KARACA Süleyman Demirel Üniversitesi. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü'deki görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Serdar SATAR

10 Mart 1971 tarihinde Adana'da doğmuş olan Doç. Dr. Serdar SATAR, 1993 yılında Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümünü bitirmiş, aynı yıl başladığı yüksek lisans eğitimini 2007 yılında ve yine yüksek lisans bitiminde başladığı doktorasını Çukurova Üniversitesi Bitki Koruma Bölümü Entomoloji Anabilim dalında 2003 yılında tamamlamıştır. 2005 yılında Yrd. Doç. Dr. olarak Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümüne Öğretim Üyesi olarak atanan Dr. Serdar SATAR, 2006 yılında da Doçent olmuştur.

Bu akademik zaman dilimi içerisinde 2 Yüksek Lisans tezine danışmanlık yaparak, 2 bilim insanı yetiştirmiş, DAAD'tan aldığı 2 aylık bursla Bonn'da yaprakbiti parazitoitleri üzerine, önce TÜBİTAK, sonra USDA-ARS'ten aldığı bursla 16 ay Fresno-Kalifornia'da yaprakbitlerinin parazitoitleri ve Trizteza virüsü ile olan ilişkileri üzerine INRA'dan aldığı bursla da yine yaprakbitleri üzerine Nice'te moleküler çalışmalar yapmıştır. Aynı zamanda 1'i yurtdışı, 1'i DPT, 4'ü TÜBİTAK ve 10'u BAP (Ç.Ü. Bilimsel Araştırma Birimi) olmak üzere toplam 16 projede yürütücü ve yardımcı araştırmacı olarak görev almıştır. Bu çalışmalarından toplam 38 bilimsel makale üretmiş, bunlardan 8'i "Science Citation Index" de taranan dergilerde yayımlanmıştır.

Akademik faaliyetlerinin yanında ayrıca ikisi ulusal, bir de uluslararası derneğin üyesi olan Serdar SATAR evli ve bir çocuk babasıdır.

İ Ç İ N D E K İ L E R

(GENEL)

1. BÖLÜM	1
TURUNÇGİL ZARARLILARI	
2. BÖLÜM	77
SUBTROPİK MEYVE ZARARLILARI	
(Zeytin Zararlıları, İncir Zararlıları, Nar Zararlıları, Muz Zararlıları, Trabzon Hurması Zararlıları, Harnup (Keçiboynuzu) Zararlıları, Çay Zararlıları, Yenidünya (Malta Eriği) Zararlıları)	
3. BÖLÜM	121
ÜZÜMSÜ MEYVE ZARARLILARI	
(Bağ Zararlıları, Dut Zararlıları, Böğürtlen ve Ahududu Zararlıları)	
4. BÖLÜM	153
YUMUŞAK ÇEKİRDEKLİ MEYVE ZARARLILARI	
5. BÖLÜM	221
SERT ÇEKİRDEKLİ MEYVE ZARARLILARI	
6. BÖLÜM	267
SERT KABUKLU MEYVE ZARARLILARI	
(Fındık Zararlıları, Ceviz Zararlıları, Kestane Zararlıları Antep Fıstığı Zararlıları)	
KAYNAKLAR	324
İNDEKS	330

Meyve ve Bağ Zararlıları

Çizelge 18. 'in devamı

Takım	Familya	Tür
Lepidoptera	Bostrychidae	<i>Julodis armeniaca</i> Mars.
	Lymantriidae	<i>J. onopordi</i> (F.)
	Lasiocampidae	<i>Bostrychus capucinus</i> L.
	Arctiidae	<i>Lymantria dispar</i> L.
	Pyralidae	<i>Pachypasa otus</i> Dury
Hymenoptera	Chalcididae	<i>Hyphantria cunea</i> Dury
		<i>Ectomyelois ceratoniae</i> L.
		<i>Plodia interpunctella</i> Hübn.
		<i>Eumogastigmus pistaciae</i> Walker

KAYNAKLAR

- Anonim, 1969. Meyve Önemli Hastalık ve Zararlıları Bayer.
- Anonim, 1974. Teknik Talimatlar. Ankara Bölge Zirai Mücadele ve Karantina Başkanlığı, Ankara, Yayın No: 8: 418 s.
- Anonim, 1987. Türkiye'de Tarım Orman ve Evcil Hayvanlarda Hayvansal Kökenli Zararlı ve Yararlı Türlerin Bilimsel ve Türkçe İsimleri. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı Anakar 1987, Mesleki Yayınlar Yayın No: 8, 120 s.
- Anonim, 1991. Integrated pest management for citrus. University of California, Statewide Integrated Pest Management Project, Division of Agriculture and Natural Resources, Publication 3303. 144 p.
- Anonim, 1995. Zirai Mücadele Teknik Talimatları. Cilt 3, 444 s.
- Anonim, 2008. Bitki zararlıları (Zirai mücadele teknik talimatları, cilt 5). T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırma Genel Müd. Ankara 301s.
- Anbaroğlu, M.A., 1961. Turuncgillerde Akdeniz Meyve Sineği (*Ceratitis capitata* Wied.) ve Mücadelesi. T.C. Tarım Bakanlığı Zirai Mücadele Enstitüsü, No: 45. Bornova/ İzmir.
- Bayhan, E., M.R. Ulusoy ve G. Vatansever, 1999. Ulukışla-Pozantı Yöresi Elma, Armut, ve Ayva Ağaçlarında Zararlı Olan Türler. Türkiye III. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi, 14-17 Eylül 1999, Ankara, 876-880 s.
- Bolu, H., 1999. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Antepfıstıklarında Zararlı Coccoidea Türleri, Yayılış Alanları, Doğal Düşmanları ve *Suturaspis pistaciae* Lindinger (Homoptera: Diaspididae)'nın Popülasyon Gelişmesinin Belirlenmesi. Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Bitki Koruma Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Adana, 84 s.
- Browning, H.W., R.J. Mc Govern, L.K. Jackson, D.V. Calvert, and W.F. Wardowski, 1995. Florida Citrus Diognoistic Guide. Florida Science Source, Inc., Lake Alfred Florida, 244 p.
- Cobb, N. A., 1913. Notes on *Mononchus* and *Tylenchulus*. Jour. Wash. Acad. Sci. 3 (12): 288-289.

- Çeliker, M., T. Koçlu, A. Güneş, G. Demir ve S. Özdemir, 2000. Kiraz Bahçelerinde Entegre Mücadele. Çiftçi Broşürü. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Bornova, İzmir 46 s.
- Ediciones, P., 1990. Homoptera I Cochinillas de los Citricos su Control Biologico. Jose Manuel Llorens Climent. 260 p.
- Erkan, M., Ö. Ataç, Ö. Altındişli, M.A. Göven, L. Erkılıç, S. Tokgönül, C. Kaplan ve A. Uçkan, 1999. Bağ Entegre Mücadele Teknik Talimatı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 96 s.
- Fisher, T.W. and R.E. Orth, 1985. Biological Control of Snails, Occasional Papers, Department of Entomology, University of California, Riverside, CA. Number 1. 111 p.
- Franz, J.M. und A. Krieg, 1982. Biologische Schadlings-Bekämpfung, ISBN 3-489-60226-9, Germany, 252 p.
- Kansu, İ.A., 2000. Genel Entomoloji. 430 s.
- Kansu, İ.A. ve N. Uygun, 1973. Doğu Akdeniz Bölgesinde Turunçgil Zararlıları Türlerine Karşı Biyolojik Savaş Etmeni Olarak Böcekler. TÜBİTAK IV. Bilim Kongresi, Ankara, 1-14 s.
- Kansu, İ.A. ve N. Uygun, 1979. Doğu Akdeniz Bölgesinde Turunçgil Zararlıları İle Tüm Savaş Olanaklarının Araştırılması. Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları 141, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler 33, 63 s.
- Karaca, İ., N. Uygun, M.R. Ulusoy ve N.Z. Tekeli, 1995. Integrated Pest Management Studies in Newly Established Citrus Orchard in The Çukurova Region of Turkey. European Journal of Plant Pathology, XIII International Plant Protection Congress, The Hague, The Netherlands, 2-7 July 1995, 111.
- Katsoyannos, P., 1996. Integrated Insect Pest Management for Citrus in Northern Mediterranean Countries. Benaki Phytopathological Institute, 110 p.
- Kılınçer, N., ve Ş. Bayram, 1999. Böceklerde Üreme Sistemleri. ISBN: 975-96863-0-9. A.Ü.Z.F. Bitki Koruma Bölümü, Ankara, 59 s.
- Kısakürek, Ö.R., 1976. Bağlarda Zarar Yapan Bağ Yaprak Gal Sineği, *Janetiella oenophila* Haimh. (Diptera: Cecidomyiidae)'nin Kısa Biyolojisi ve Mücadelesi Üzerinde Çalışmalar. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Zirai Mücadele ve zirai Karantina Gn. Müd., Adana Bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Yayınları, Araştırma Eserleri Serisi No: 42, 101 s.
- Kovancı, B., M.A. Kumral B. Akbudak, 2006. Bursa ili Zeytin bahçelerinde zeytin fidan tırtılı, *Polpita unionalis* (Hübner) (Lepidoptero: Pyralidae)'in popülasyon dalgalanması üzerinde araştırmalar. Türk entomol derg. 30(1):22-32.
- Kumaş, F., 1984. Güney Anadolu Bölgesi Aleyrodidae (Homoptera) Familyası Türleri, Tanınmaları ve Doğal Düşmanları Üzerinde Araştırmalar. Antalya Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, Antalya, 53 s (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi).
- Kurt, M.A., 1982. Doğu Karadeniz Bölgesinde Fındık Zararlıları; Tanınmaları, Yayılış ve Zararları, Yaşayışları ve Savaşım Yöntemleri. Tarım ve Orman Bakanlığı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğü, Samsun Bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Mesleki Kitaplar Serisi, No:

Meyve ve Bağ Zararlıları

- 26, Ankara, 75 s.
- Lodos, N., 1982. Türkiye Entomolojisi, Genel-Uygulamalı ve Faunistik. Cilt II. E. Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, No: 429. Ege Üniversitesi Matbaası, Bornova-İzmir, 591 s.
- Lodos, N., 1985. Türkiye Entomolojisi, Genel-Uygulamalı ve Faunistik. Cilt III. E. Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, No: 456. Ege Üniversitesi Matbaası, Bornova-İzmir, 150 s.
- Lodos, N., 1989 Türkiye Entomolojisi, Genel-Uygulamalı ve Faunistik. Cilt IV. E. Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, No: 493. Ege Üniversitesi Matbaası, Bornova-İzmir, 250 s.
- Lodos, N., 1998 Türkiye Entomolojisi, Genel-Uygulamalı ve Faunistik. Cilt VI. E. Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, No: 529. ISBN: 975-483-385-0. Ege Üniversitesi Matbaası, Bornova-İzmir, 300 s.
- Lodos, N. ve S. Tezcan, 1995. Türkiye Entomolojisi, Genel-Uygulamalı ve Faunistik. Cilt V. Entomoloji Derneği Yayınları, No: 8. Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir, 138 s.
- Mart, C. ve A. Eskalen, 2000. Antepfıstığı Zararlıları ve Hastalıkları. Çiftçi Broşürü. KSÜ Bitki Koruma Bölümü, Kahramanmaraş, 28 s.
- Nas, S., E. Atakan ve N. Elekçioğlu, 2007. Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Turunçgillerde Thysonoptera Türleri Üzerinde Araştırmalar. Türkiye II. Bitki Koruma Kongresi Bildirileri, 27-29 Ağustos 2007, Isparta, s. 221.
- Nizamlioğlu, K., 1957. Türkiye Meyve Ağacı Zararlıları ve Mücadelesi. Koruma Tarım İlaçları A.Ş. Neşriyatı, No: 5, 208 s.
- Ohnesorge, B., 1991. Tiere als Pflanzenschadlinge. 2. Auflage. Georg Thieme Verlag Stuttgart. New York, U.S.A., 336 pp.
- Öncüer, C., 1991. Türkiye Bitki Zararlısı Böceklerin Parazit ve Predatör Kataloğu. E.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları No: 505, 354 s.
- Öncüer, C., 1995. Tarımsal Zararlılarla Savaş Yöntemleri ve İlaçları. Bornova-İzmir, 333 s.
- Özkan, A., A. Önuçar, R. Yumruktepe, H. Pala ve O. Gönen, 1997. Turunçgil Bahçelerinde Entegre Mücadele Teknik Talimatı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 73 s.
- Özoğlu, Ş., 1996. Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Ağaçların Kök, Gövde ve Dallarında Zarar Yapan Böcek Türlerinin Saptanması. Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Bitki Koruma Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 100 s.
- Satar, S., N. Uygyn ve M.R. Ulusoy, 1999. Nar beyazsineği, *Siphoninus phillyreae* (Haliday) (Homoptera: Aleyrodidae) Üzerinde Araştırmalar. Ç. Ü. Z. F., Derg., 14 (1): 15-18.
- Siddigi, M.R., 1974. *Thylenchulus semipenetrans* C.I.H. Descriptions of Plant-Parasitic Nematodes. Set 3, No. 34. C.A.B. International 4p.
- Siscaro, G., G. Perrotta, F. Conti ve L. Zappala, 2007. Field evaluation on Citrus Fruit Scars in Italy. IOBC /WPRS Working Group "Integrated Control in Citrus Fruit Crops" Catania (Italy) 5-7 November, 2007.
- Smith, D., G. Beattie and R. Broadley, 1997. Citrus Pests and Their Natural Enemies. ISSN 0727-6273, Agdex 220/610, Brisbane (Australia), 272 p.

- Şenal, D., N. Uygun, 2007. Besin Değişiminin Avcı Böcek *Chilocorus nigritus* (Fabricius) (Coleoptera: Coccinellidae)'un Ergin Ömrü ve Üreme Gücüne Etkileri. Türkiye II. Bitki Koruma Kongresi Bildirileri, 27-29 Ağustos 2007, Isparta, s.9.
- Şengonca, Ç., N. Uygun, U. Kersting and M. R. Ulusoy, 1993. Successful Colonization of *Eretmocerus debachi* (Hymenoptera: Aphelinidae) in The Eastern Mediterranean Citrus Region of Turkey. Entomophaga 38 (3), 338-390.
- Tekşam, İ., İ. Tunç, 2007. Antalya'da Turunçgil Thripsleri; 2006 yılındaki Tür Kompozisyonu. Türkiye II. Bitki Koruma Kongresi Bildirileri, 27-29 Ağustos 2007, Isparta, s. 74.
- Thorne, G., 1913. Nematodes and Their Relationship. U.S. Dept. Agric. Yearbook, 1914.
- Tokmakoğlu, C., H. Devocioğlu ve O.Z. Soylu, 1967. *Myelois ceratoniae* Zeller'nin Biyolojisi ve Mücadele Metotları Üzerinde Araştırmalar. Bitki Korum Bülteni Cilt: 7, No: 3.
- Ulusoy, M.R., 1994. Doğu Akdeniz Bölgesi Turunçgillerinde Zararlı Defne beyazsineği, *Parabemisia myricae* (Kuwana) (Homoptera: Aleyrodidae)'nin Doğal Düşmanı *Eretmocerus debachi* Rose and Rosen (Hymenoptera: Aphelinidae) Üzerinde Araştırmalar. Ç. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Adana, 107 s.
- Ulusoy, M.R., 1998. Turunçgillerde Zararlı *Dialeurodes citri* (Ashmead) (Homoptera: Aleyrodidae)'nin Yeni Bir Doğal Düşmanı: *Encarsia armata* (Silvestri) (Hymenoptera: Aphelinidae). Ç.Ü.Z.F. Dergisi, 13 (2): 185-194.
- Ulusoy, M.R., 2001. Türkiye Beyazsinek Faunası. Bakı Kitapevi, ISBN: 975-7024-14-7, Yayın No: 022, 98 s.
- Ulusoy, M. R. ve N. Uygun, 1996. Doğu Akdeniz Bölgesi Turunçgillerinde Potansiyel İki Yeni Zararlı: *Aleurothrixus floccosus* (Maskell) ve *Paraleyrodes minei* Iaccarino (Homoptera, Aleyrodidae). Türk., Entomol. Derg., 20 (2), 133-121.
- Ulusoy, M.R., N. Uygun ve Ç. Şengonca, 1994. Defne Beyazsineği, *Parabemisia myricae* (Kuwana) (Homoptera: Aleyrodidae)'nin Parazitoiti *Eretmocerus debachi* Rose and Rosen (Hymenoptera: Aphelinidae)'nin Bazı Biyolojik Özellikleri Üzerinde Araştırmalar. Türkiye III. Biyolojik Mücadele Kongresi Bildirileri, 25-28 Ocak 1994, İzmir, 355-364.
- Ulusoy, M.R., G. Vatansever ve N. Uygun, 1999. Ulukışla-Pozantı Yöresi Kirazlarında Zararlı Olan Türler. Türk. Entomol. derg., 23 (2): 111-120.
- Ulusoy, M. R., N. Uygun, U. Kersting, İ. Karaca, S. Satar, 1996. Present Status of Citrus Whiteflies (Homoptera: Aleyrodidae) in Turkey and Their Control. Z. Pflanzenkrankh., Pflanzenschutz, 103, 397-402.
- Ulusoy, M.R., L. Erkiş, N. Öztürk, S. Ölmez ve N. Uygun, 2001. Kayısı Zararlıları ve Mücadelesi. Malatya I. Kaysıcılık Sempozyumu, 5 Nisan, 2001, Malatya, 61-68 s.
- Uygun, N., 1985. Integrated pest Management of Citrus in Turkey. "Integrated Pest Control in Citrus-Groves" Acireale, Italy.
- Uygun, N., 1996. Bahçe Bitkileri Zararlıları. Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fa-

Meyve ve Bağ Zararlıları

- kültesi Ders Kitabı, No: 26, 150 s.
- Uygun, N. ve E. Şekeroğlu, 1981. Yeni Kurulan Turunęgil Bahęelerinde Tüm Savaş alışmaları. .Ü. Ziraat Fakóltesi Yayınları, 150. Bilimsel Araştırma ve İncelemeler 41, 13 s.
- Uygun, N., ve H. Başınar, 1988. Doğu Akdeniz Bölgesindeki Turunęgil Bahęelerinde Bulunan Cicadellidae Türleri, Tanınmaları, Popölasyon Dalgalanmaları ve Konukçuları Üzerinde Araştırmalar. .Ü. Araştırma Fonu I. Bilim Kongresi Bildirileri Cilt I. Ziraat-Fen-Mühendislik-İdari Bilimler, 28-30 Kasım 1988, Adana 211-219 s.
- Uygun, N., ve İ. Karaca, 1994. Turunęgil yaprak galeriğüvesi (*Phyllocnistis citrella* Stainton) (Citrus leafminer). Turunęil Bülteni, Yıl: 5, Sayı:13, 1-2.
- Uygun, N. ve M.R. Ulusoy, 1996. Turunęgillerde Zararlı Pas Böcüsü, *Phyllocoptruta oleivora* (Ashmead) (Acarina: Phyllocoptidae). Turunęgil Bülteni, Yıl: 6 Sayı:17, 10-13.
- Uygun, N., E. Şekeroğlu ve İ. Karaca, 1987. ukurova’da Yeni Kurulan Bir Turunęgil Bahęesinde İntegre Savaş alışmaları. Türkiye I. Entomoloji Kongresi s. 459-464.
- Uygun, N., E. Şekeroğlu ve İ. Karaca, 1988. Yeni Kurulan Bir Turunęgil Bahęesinde Zararlılara Karşı Tüm Savaş Yönteminin Uygulama Olanakları Üzerinde Araştırma. .Ü. Araştırma Fonu I. Bilim Kongresi Bildirileri Cilt I. Ziraat-Fen-Mühendislik-İdari Bilimler, 28-30 Kasım 1988, Adana 251-259 s.
- Uygun, N., B. Ohnesorge and M.R. Ulusoy, 1990. Two Species of Whiteflies on Citrus in Eastern Mediterranean: *Parabemisia myricae* (Kuwana) and *Dialeurodes citri* (Ashmead). J. Appl. Ent. 110, 471-482.
- Uygun, N., M. R. Ulusoy, İ. Karaca, 1995. A Citrus Pest in The East Mediterranean Region of Turkey, *Polyphagotarsonemus latus* (Banks) (Acarina, Tarsonemidae). Türk. Entomol. Derg., 1995, 19 (1): 1-4.
- Uygun, N., M.R. Ulusoy, İ. Karaca, ve E. Şekeroğlu, 1991. Doğu Akdeniz Bölgesi Turunęgil Bahęelerinde Zararlılara Karşı Biyolojik Mücadele alışmaları. I. ukurova Tarım Kongresi, Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakóltesi Ofset ve Teksir Atölyesi, 50.3-515.
- Uygun, N., İ., Karaca, E. Şekeroğlu, M.R. Ulusoy, 1992. ukurova’da Yeni Kurulan Bir Turunęgil Bahęesinde Zararlılara Karşı İntegre Savaş alışmaları. Türkiye II. Entomoloji Kongresi, 171-182.
- Uygun, N., İ. Karaca., M.R. Ulusoy ve D. Şenal, 2001. Turunęgil Zararlıları ve Entegre Mücadelesi (Türkiye Turunęgil Bahęelerinde Entegre Mücadele, Editör, N. Uygun). TÜBİTAK, TARP, ISBN 975-403-242-4, 157 s.
- Uygun, N., İ. Karaca, M. Aytas, R. Yumruktepe, A. Yiğit, M. R. Ulusoy, U. Kersting, N. Z. Tekeli, R. Canhilal, 1995. Turunęgillerde Zararlı Turunęgil yaprak galeriğüvesi, *Phyllocnistis citrella* Stainton (Lepidoptera, Gracillaridae). Türk. Entomol. Derg., 1995, 19 (4): 247-252.
- Vatansever, G. ve M.R. Ulusoy, 2002. *Polyphagotarsonemus latus* Banks (Acarina: Tarsonemidae)’un Popölasyon Gelişmesi ile Doğu Akdeniz Bölgesi’ndeki Konukçuları ve Doğal Düşmanları. .Ü.Z.F. Dergisi, (Basımda).
- Vatansever, G., M.R. Ulusoy ve E. Bayhan, 1999. Ulukişla-Pozantı Yöresi Sert

- Çekirdekli Meyve Ağaçlarında Zararlı Olan Türler. Türkiye III. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi, 14-17 Eylül 1999, Ankara, 871-875 s.
- Vercher, R., M.J. Verdu, J.C. Comelles and F.G. Mari, 1995. Parasitoides Autoctonos Del Minodor de Hojas de Citricos *Phyllocnistis citrella* en Las Comarcas Centrales Valencianas. International Magazine of Citrus, Ano XXXIV - 333-4 Trimestre, 306-312.
- Yumruktepe, R. ve N. Uygun, 1994. Doğu Akdeniz Bölgesi Turunçgil Bahçelerinde Saptanan Yaprakbiti (Homoptera: Aphididae) Türleri ve Doğal Düşmanları. Türkiye III. Biyolojik Mücadele Kongresi Bildirileri, 1-12 s.
- Zeki, C., T. Demir, M. Kılıç, İ. Kural, O. Çakır, S. Tokgönül, B. Hepdurgun, S. Çalı ve S. Aydoğdu, 1998. Elma Bahçelerinde Entegre Mücadele Teknik Talimatı. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ankara, 81 s.
- www.cedarcreek.umn.edu
- www.digilander.iol.it
- www.eppo.org
- www.exoticpests.gc.ca
- www.hortnet.co.nz
- www.infolivo.com
- www.inra.fr
- www.ipm.ucdavis.edu